

ویژه نامه مجله ایرانی اخلاق و تاریخ پزشکی ایران، سال ۱۴۰۳ یازدهمین کنگره سالیانه اخلاق و پزشکی ایران و هشتمین کنگره اخلاق پرستاری ایران

سخنرانی

بررسی میزان رعایت منشور حقوق بیمار توسط کادر درمان،

از دید بیماران بستری در بیمارستان شهیدرهنمون یزد

طاهره شفقت^۱، الهه رحمانی سامانی^{۲*}، الناز حایری^۲، عطیه دهقان نیری^۲، زهرا رئیسی^۲

چکیده

یک نظام مراقبت بهداشتی کارآمد، به مشارکت فعال ارائه‌دهندگان و دریافت‌کنندگان این خدمات و ارتباط نزدیک بین آنان نیاز دارد؛ بنابراین، رعایت منشور حقوق بیماران، جزئی جدایی‌ناپذیر از ارثه‌ی خدمات بهداشتی‌درمانی است؛ باین‌حال، وجود و تدوین و ابلاغ این منشور نمی‌تواند تضمینی برای اجرا و رعایت آن باشد؛ بنابراین، ارزیابی میزان رعایت آن ضروری به نظر می‌رسد؛ لذا، هدف از این مطالعه، بررسی میزان رعایت منشور حقوق بیمار در بیمارستان شهیدرهنمون یزد بود. مطالعه‌ی کاربردی حاضر، از نوع توصیفی‌تحلیلی بود که به روش مقطعی در بیمارستان شهیدرهنمون یزد در سال ۱۴۰۳ انجام شد. همه‌ی بیماران بستری در این بیمارستان، جامعه‌ی پژوهش بودند. نمونه‌گیری با روش خوشه‌ای تصادفی و با بهره‌گیری از پرسش‌نامه‌ی استاندارد پارساپور و همکاران، برای سنجش میزان رعایت منشور حقوق بیمار انجام صورت گرفت. تحلیل داده‌ها با استفاده از آزمون‌های من ویتنی، کروسکال والیس و با کمک نرم‌افزار SPSS نسخه‌ی ۲۶ انجام گرفت. نتایج مطالعه حاکی از میزان متوسط ادراک بیماران (۱۱/۱۰ ± ۵۳/۹۹) از رعایت منشور حقوق بیمار در بیمارستان رهنمون بود. بیشترین میزان رعایت منشور حقوق بیماران از دید ایشان، مربوط به حیطة‌ی احترام به بیمار و حفظ حریم شخصی (۱۲/۷۸ ± ۲/۶۵) و کمترین آن، مربوط به وجود نظام رسیدگی به شکایات بیمار (۲/۹۷ ± ۱/۷۴) بود. رضایتمندی بیماران، به‌عنوان یکی از شاخص‌های بسیار مهم در نظام سلامت، در گرو رعایت حقوق بیماران است؛ لذا، راهکارهایی همچون: آگاه‌سازی کارکنان از اهمیت رعایت حقوق بیمار، آگاهی‌دادن به بیماران درباره‌ی حقوق خود از طریق کارکنان و رسانه‌ها، برنامه‌ریزی مدیر بیمارستان در زمینه‌ی حقوق کمتر رعایت‌شده، همکاری بیشتر کارکنان و بیماران با یکدیگر، پیگیری نمونه‌های نقض حقوق بیماران و تصویب قوانینی برای تضمین رعایت حقوق بیماران و نظارت بر اجرای این حقوق در جهت ارتقاء رضایت بیماران از خدمات بهداشتی‌درمانی و افزایش توجه کادر درمانی به رعایت حقوق بیماران، توصیه می‌شود.

واژگان کلیدی: اخلاق، بیمار، بیمارستان، رضایت، کادر درمان، منشور حقوق بیمار، یزد.

تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۸/۰۷

۱. مرکز تحقیقات مدیریت و سیاستگذاری سلامت، گروه علوم مدیریت و اقتصاد سلامت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران.
۲. کمیته تحقیقات و فناوری دانشجویی، گروه علوم مدیریت و اقتصاد سلامت، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران.

نویسنده مسئول:

Email: elahehrahmani442@gmail.com

کنگره سالیانه
اخلاق پزشکی و پرستاری ایران

Iranian Journal of Medical Ethics and History of Medicine, 2025, Vol. 17, Supplement 11th Annual Iranian Congress of Medical Ethics and 8th Nursing Ethics Congress

Oral Presentation

Assessment of Compliance with the Patients' Rights Charter by Healthcare Staff from the Perspective of Hospitalized Patients in Shahid Rahnemoon Hospital, Yazd

Tahereh Shafaghat¹, Elahe Rahmani Samani^{*2}, Elnaz Haiery², Atiyeh Dehghan Niri², Zahra Raisi²

Published: 29 October 2025

1. Health Policy and Management
Research Center, Department of
Health Management and
Economics, School of Public
Health, Shahid Sadoughi
University of Medical Sciences,
Yazd, Iran.

2. Student Research Committee,
Department of Health
Management and Economics,
School of Public Health, Shahid
Sadoughi University of Medical
Sciences, Yazd, Iran.

**Corresponding Author*

Email: elahe Rahmani442@gmail.com

Abstract

An efficient healthcare system relies on active participation and a strong relationship between healthcare providers and recipients. Observing the Patients' Rights Charter is an essential aspect of delivering high-quality healthcare services. However, the existence, formulation, and dissemination of the charter do not ensure its implementation and compliance. Therefore, evaluating adherence to the charter is critical. This study aimed to assess compliance with the Patients' Rights Charter at Shahid Rahnemoon Hospital, Yazd. This applied, descriptive-analytical study was conducted cross-sectionally at Shahid Rahnemoon Hospital, Yazd, in 2024. The study population included all hospitalized patients in the hospital. Cluster random sampling was used, and a standardized questionnaire developed by Parsapour et al. measured adherence to the Patients' Rights Charter. Data analysis was performed using the Mann-Whitney and Kruskal-Wallis tests via SPSS software version 26. The findings revealed that patients perceived an average level of adherence to the Patients' Rights Charter in Shahid Rahnemoon Hospital (mean \pm SD: 53.99 \pm 11.10). The highest compliance was observed in the domain of respect for patients and protection of privacy (mean \pm SD: 78.12 \pm 2.65), whereas the lowest compliance was reported for the existence of a complaint resolution system (mean \pm SD: 2.97 \pm 1.74). Patient satisfaction, a vital indicator of healthcare quality, is closely linked to the observance of patients' rights. To improve compliance, it is recommended to:

1. Raise staff awareness about the importance of adhering to patients' rights.
2. Educate patients about their rights through staff training and media campaigns.
3. Develop plans by hospital management to address areas of non-compliance.
4. Foster greater collaboration between staff and patients.
5. Follow up on violations of patients' rights and implement legal measures to ensure compliance.
6. Regularly monitor adherence to patients' rights to enhance patient satisfaction and staff commitment to ethical practices.

Keywords: Ethics, Patient, Hospital, Consent, Medical staff, Patients' rights charter, Yazd.

